

Iwona Młodkowska-Przepiórkowska

Przymiłowice, st. 9, gm. Olsztyn, woj.
częstochofskie, AZP 88-50/33

Informator Archeologiczny : badania 31, 93-94

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

PAWŁOWICE, st. 1, gm. Michałów, woj. kieleckie, AZP 93-61/7

- depozyt (skarb) przedmiotów brązowych ze schyłku epoki brązu
- cmentarzisko kultury łużyckiej (późna faza wczesnej epoki żelaza)

Ratowniczo-sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 19 do 30 sierpnia przez mgr. Andrzeja Matogę (Muzeum Archeologiczne w Krakowie). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Szósty sezon badań. Przebadano 83 m² w rejonie „dzikich” wybierzysk piasku w północno-wschodniej części cmentarzyska.

Grobów nie zarejestrowano, natrafiono natomiast na bogaty depozyt (skarb) przedmiotów brązowych o zapewne kultowym charakterze (obiekt nr 60). Składał się on z ułożonych bezpośrednio w piasku czterech naszyjników (leżały na sobie w układzie przypominającym rodzaj napierśnika) i spoczywającego tuż obok, dość dużego kubka glinianego, zawierającego: 3 bransolety, fragmenty celowo pogiętego naszyjnika, 16 paciorków wykonanych ze zwiniętej w rurkę taśmy (zapewne tworzących pierwotnie kolie), 30 niewielkich guziczków, większy guz, 3 odlane kółka oraz haczyk do wędki. Depozyt pochodzi najpewniej ze schyłku epoki brązu i łączy się z bogatym w rejonie Pawłowic osadnictwem kieleckiej odmiany grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej. W tej sytuacji położenie owego depozytu w sąsiedztwie grobów późnołużyckich uznać można za przypadek.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Materiałach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

POLETYŁY, st. 11, gm. Brańsk, woj. białostockie, AZP 45-84/57

- cmentarzisko(?) i osada kultury łużyckiej (epoka brązu — wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 17 do 29 września przez mgr. Jerzego Maciejczuka (Muzeum Okręgowe w Białymstoku). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 127 m²

Przebadano w całości zagrożony fragment stanowiska, w większości porośniętego lasem.

Na stanowisku nie zarejestrowano warstwy kulturowej, obiekty wystąpiły pod warstwą darni lub zalegającej pod nią 10-15-centymetrową warstwą podglebia. Odkryto 8 kolistych jam o średnicy od 0,9 do 1,8 m. Ich głębokość nie przekraczała 0,3 m. Większość obiektów to pozostałości palenisk (6 jam). Jeden obiekt był wkopem współczesnym, a jeden płytką jamą o charakterze gospodarczym, zawierającą kilkadziesiąt fragmentów ceramiki, z których częściowo zrekonstruowano 4 naczynia. Wyróżniono wśród nich: naczynie sitowate, naczynie jajowate z otworkami pod krawędzią i silnie schropowaconej powierzchni oraz naczynie chropowacone o esowato ukształtowanym wylewie. Paleniska wypełniały jedynie pojedyncze fragmenty ceramiki, węgielki drzewne i duża ilość przepalonych kamieni. Poza obiektami materiał ceramiczny wystąpił tylko w warstwie podglebia wykopu 4.

Jedynym obiektem świadczącym o istnieniu w tym miejscu cmentarzyska była odkryta w trakcie inspekcji przed rozpoczęciem badań szczątkowo zachowana jama, o trudnym do ustalenia kształcie, wypełniona przepalonymi kośćmi ludzkimi. W grobie nie natrafiono na żaden materiał datujący.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Wyniki badań opracowano, opracowanie złożono w archiwum KZA w Białymstoku.

Badania nie będą kontynuowane.

PRZYMIŁOWICE, st. 9, gm. Olsztyn, woj. częstochowskie, AZP 88-50/33

- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (środkowa epoka brązu – wczesna epoka żelaza)

Inwestycyjne badania wykopaliskowe, przeprowadzone w październiku przez mgr. Iwonę Młodkowską-Przepiórkowską (Usługi Archeologiczno-Konserwatorskie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 33 m².

Stanowisko odkryto w trakcie badań powierzchniowych AZP. Stwierdzono niszczenie stanowiska w wyniku kopania piasku. Na powierzchni wybierzysk i nieużytków zalegały pojedyncze ułamki ceramiki. Zaobserwowano także kilka skupisk kamieni wapiennych. Uwagę skupiły fragmenty ogniska

obstawionego kamieniami, widocznego w profilu północnym dzikiego wybierzyska. Profil z obiektem wyrównano, oczyszczono, zadokumentowano i wyeksplorowano do calca na poziomie ok. 100 cm. Wokół obiektu założono 5 wykopów sondażowych, rozciągających się wzdłuż osi północ-południe na długości 20 m. Eksplorację prowadzono do głębokości 120-160 cm. Spenetrowano także teren „dzikiej”, częściowo wybranej piaszkowni. W wykopach sondażowych, poniżej powierzchni gruntu, nie znaleziono materiału zabytkowego, w profilach nie zaobserwowano śladów warstwy kulturowej.

Badania nie będą kontynuowane.

RYBNIKI, st. 1, Krzemianka, gm. Wasilków, woj. białostockie, AZP 34-86/-

- kopalnie krzemienia (epoka brązu – wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 6 czerwca do 15 lipca przez mgr. Marka Zalewskiego (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Siódmy sezon badań.

Przebadano wykopaliskowo powierzchnię 6 m² na stanowisku „Przy źródłisku” w Rybnikach-Krzemiance oraz kontynuowano badania powierzchniowe na terenie leśnictw Krzemianka i Nowiny.

Na stanowisku „Przy źródłisku” uzyskano 9 fragmentów ceramiki z epoki brązu (lub wczesnej epoki żelaza) oraz 81 zabytków krzemiennych o charakterze domowym.

W efekcie badań powierzchniowych w leśnictwie Krzemianka, w pobliżu wsi Kopisk, odkryto trzecie prahistoryczne pole eksploatacji krzemienia. Zebrany materiał sugeruje, że datować je można, podobnie jak poprzednie, na epokę brązu lub wczesną epokę żelaza.

Badania na stanowisku „Przy źródłisku” zakończono.

RZESZOTARY, st. 1, gm. Miłkowice, woj. legnickie, AZP 76-20/13

- obozowisko mezolityczne
- ślady osadnictwa neolitycznego
- osada kultury łużyckiej (V okres epoki brązu - okres halsztacki)
- cmentarzysko szkieletowe wczesnośredniowieczne (XI-XII w.)
- osada wczesnośredniowieczna i średniowieczna

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 11 listopada 1996 r. do marca 1997 r. przez mgr. Romualda Piwko (Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska EKSPLODER, Radwanice, ul. Kościelna 3a). Finansowane przez PSOZ. Kolejny sezon badań. Przebadano powierzchnię około 120 m².

Stanowisko, będące przedmiotem badań, położone jest na stoku niewielkiej terasy rzeki Czarna Woda, wypiętrzającej się niewiele ponad 2 m. powyżej dna doliny. Rzeka w tym rejonie płynie z północnego zachodu na południowy wschód. W trakcie badań AZP na obszarze nr 76-20, w granicach miejscowości otrzymało numer 1, a w ramach obszaru numer 13. Stanowisko znajduje się po lewej stronie drogi prowadzącej od Rzeszotar do Grzymalina, około 500 m od skrzyżowania dróg: Rzeszotary - Grzymalin i Rzeszotary - Pątnówek.

Wykop badawczy, wytyczony pod kątem inwestycji obejmował niewielką, zaledwie 12-arową powierzchnię południowo-wschodniej części kilkuhektarowego stanowiska. Usytuowany był w linii północ-południe z nieznacznym odchyleniem na zachód. Wykop miał długość 93 m i szerokość nieprzekraczającą 12 m. W partii północnej został poszerzony w kierunku zachodnim o 20 m., przy zachowanej szerokości około 10 m. Po zdjęciu humusu (25-30 cm) w piaszczystym calcu pojawiły się zarysy obiektów, które koncentrowały się w południowej i północno-zachodniej części wykopu. Aby wyjaśnić zaistniałą sytuację, wykonano wzdłuż obu dłuższych boków wykopu rowy sondażowe.

W rezultacie prac wykopaliskowych, na powierzchni nie większej niż 5 arów, odkryto i przebadano łącznie 76 obiektów osadniczych oraz XXIII groby szkieletowe. Zdecydowana większość (73 obiekty) związana jest z kulturą łużycką z V okresu epoki brązu i okresu halsztackiego. Spośród wszystkich obiektów osadniczych związanych z tym przedziałem czasu na większą uwagę zasługują obiekty mieszkalne - półziemianki (ob.7, 13, 14, 17), a także doły postępowe (ob. 64, 65, 66, 67, 68). Obiektom ziemnym zarówno półziemiankom jak i budowli o konstrukcji słupowej towarzyszy cały szereg jam,